

Kapitola **Síla konservativismu**

úsek

text

datum

Shrnutí
odstavce

Živé organismy, společenstva včetně lidí, jsou velmi konzervativní. Porozumět důvodům z hlediska AA je celkem snadné. Konservativismus většiny lidí pramení z obav AA, že situaci s příliš mnoha novými prvky nezvládne.

Představme si libovolný antecepční subjekt - s jeho klíčovým omezením - že musí zásadní většinu situací do nichž se může dostat, antecepovat, a jen malou část může stihnout upravovat "za pochodu".

Za tím účelem má k dispozici určitý repertoár strategií. Základní část strategií musí dostat v okamžiku vzniku, další strategie může, ale nemusí, získat v průběhu své existence.

S ohledem na dříve pojednané otázky se na strategie antecepčního subjektu dá pohlížet jako na seznam. Subjekt pomocí nalezení prvku v seznamu provede reakci na zaznamenanou situaci. Reakce směřuje obecně k zachování subjektu do následující situace.

Stačí strategie neutrální, která alespoň nevede k poškození či zániku subjektu.

Když sestavíme množinu ($n > 1$) všech strategií, které má tento subjekt k dispozici v daném okamžiku, bude při jakémkoli postupu, při němž si subjekt osvojí ($n+1$)-vou strategii, vždy poměr nového vůči starému malý a bude se zmenšovat s osvojováním dalších a dalších strategií v poměru $1/(n+1) : n/(n+1) = 1/n$

Tedy první důvod ke Konservativismu je matematický -> počet prvků seznamu dříve osvojených strategií podstatně převyšuje počet strategií momentálně osvojitelných, což je vždy 1 (viz poznámka).

Druhý důvod je možno formulovat následovně:

"Jestliže mi dosavadní seznam strategií stačil k přežití až dosud, proč riskovat zavedení a zkoušení další strategie?"

Tento druhý důvod vstupuje do hry ve chvíli, kdy organismus už zařazuje strategie sebeučení, což je vyšší typ chování. (Nejde tedy o to, že se umí učit, ale že si dovede vybrat, který způsob učení zvolí)

Závěr Život je konservativní.

Jako protiváhu k popsanému důvodu ke konservativismu provedme myšlenkový experiment. Představme si, že zkoumaný subjekt získal svých prvních "n-1" strategií v jiném pořadí. A že nyní se rozhoduje nikoli o přijetí S_n , ale o S_{n+1} z předchozího příkladu. V situaci "n-1" strategií uměl další strategii přijmout. A překonal konservativismus. Pořadí přijímání strategií je osobní příběh subjektu. Měl by připustit, že ke stejnému souboru strategií, který používá, by mohl dojít i pomocí jiných příběhů.

Nyní proberme s poznatkem, že život je konzervativní, různé situace, které by nám měly pomoci předvídat, jak se určitý subjekt zachová, případně návod na ovlivnění jeho rozhodování.

1) Školení: organismus je cíleně vystaven rozhodovací situaci za zjednodušených podmínek. Při tom si má cíleně zvolit k řešení novou strategii, kterou díky tomu zařadí do svého seznamu.

1a) Kačer školí káčata v potápění

1b) Velitel cvičí vojáky rozeznat nástražnou minu

2) Skupina spoluvlastníků má poprvé pronajmout byt, který vystavěli. Nevědí, jak si vybírat nájemce, jak mají byt vybavit, co dát do smlouvy o nájmu, atd. Konzervativní strategie povede k tomu, že většina bude upřednostňovat váhání místo akce. Ochota něco udělat se zvýší buď snížením rizik (nájemce dobře známe, nájem či kauce jsou vysoké, tedy pokryjí případnou škodu), nebo zvýšením sankcí za nepronajmutí (vysoké poplatky, hrozba úředního zásahu).

3) Dcera si najde přítele. Rodiče se konzervativně obávají, zda dceru nepodvede, zda s ním bude šťastná, zda ji finančně zajistí. Rizika je možné snížit seznámením s širší rodinou, zázemím, způsobem obživy přítele. Pokud dcera svého přítele skrývá, třeba v obavách, že jej rodiče odmítnou, situaci tím zhoršuje. Rovněž se zbavuje podpory pro případ, že věci nedopadnou dobře. Rodiče budou snadněji obhajovat názor, že se s nimi neradila, když si ho vybrala, a tak musí sama nést důsledky.

4) Ve firmě se rozhoduje o nové strategii. Pokud tlak na trhu není hrozivý, bude mít většina účastníků konzervativní názor, že když to fungovalo dosud postaru, proč něco měnit? Zastánců starého bude tím více, čím se jim zdá nová strategie dražší na zavedení, nejistější v přínosech. Pokud je možné novou strategii "nakrájet na kolečka" a ty "sníst" postupně, naděje na zavedení se podstatně zvýší.

5) větší skupina rozhodovatelů bude obecně konzervativnější, než skupina malá. Je to dáno jednak delším společným seznamem strategií v poměru k jedné nové, jednak obtížnějším posuzováním rizik velkou skupinou. Co by usnadnilo přijetí u velké skupiny? Skupinu členit podle přístupu k rizikům.

Řekněme, že skupina má 30 členů se stejnou vahou hlasu. Podaří-li se seskupit osoby podle vnímání rizik do 5 menších skupin po cca 6 členech, a každá skupina si zvolí ze svého středu zástupce, bude následné jednání 5 zástupců mnohem účinnější, a bude připraven hlasovatelný materiál.

Poznámka Počet momentálně osvojitelných strategií je vždy 1

Je samozřejmě možné si naráz koupit celou kuchařskou knihu (sinice může načíst od jiné sinice celý úsek nukleové kyseliny), ale zkoušení receptů opět probíhá po 1.

Pud sebezáchovy, který je pokládán za nejsilnější, lze odvodit z ještě silnějšího pudu splnění antecepce. AA touží zakusit shodu, ale pokud by zahynul, už by nic nezakusil.

Jak se dokazuje v kapitole "Ráj na Zemi" ve třetím dílu, smrt je pro antecepční aparát paradoxní. Úkolem antecepce je budoucnost, zatímco smrt je konec budoucnosti.

Na druhé straně, dokáže-li se vcítit do kolektivní antecepce, je schopen i sebeobětování, kdy touha po splnění antecepovaného pro kolektiv může být rovněž velmi silná.

Různé filosofické systémy (hlavně náboženské) stavějí na přesvědčení, že AA jedince nehyne, ale přechází do jiného světa.

Taková víra rovněž umožňuje sebeobětování.

Tradice, zvyky, obyčejy představují ověřené postupy, cesty, které přinášely po generace úspěch, zakotvovaly život, který je sám o sobě složitý a přináší změny do osvědčené struktury.

V myslí lidí se na základě prožitků ve společnosti, do níž patří, vytvoří model správnosti. Takhle je to správně, to povede k dobrému výsledku. Takhle je to neschválené, a to je špatně, tedy to povede k nežádoucím výsledkům jak pro jednotlivce, tak pro společnost.

Je třeba připustit nová řešení, nové přístupy a varianty s tím, že mohou být stejně dobré, nebo dokonce mohou věci výrazně zlepšit, nebo aspoň trochu posunout vpřed. Překonání vnitřních bariér je významným posunem rozvoje lidských tvůrčích schopností.

Většina se k tomu neodhodlá díky pohodlnosti či strachu, protože zvládat život tak, jak jej řeší až dosud, je i tak dost náročný úkol.

Tato stabilita ve zvycích, tradičních postupech, reakcích, je naučená a tvoří jádro našeho předcit'ovacího aparátu. Otevřením své mysli úžasným způsobem rozšiřujeme schopnosti odhadu vývoje událostí, rozvoje projektů a nalezení místa v nich. Musíme k tomu ovšem mít kapacitu.

Závěr **S přihlédnutím k matematickému důvodu konservativismu platí, že čím je subjekt starší a tedy nasbíral více strategií, tím bude jeho sklon ke konservativismu silnější ve srovnání se sebou samým v mladším věku. Lze to překonat pomocí porozumění důvodům, které k tomu vedou.**